

Årsplan

Silsand barnehage

2022/2023

Godkjent av SU den 22.06. 2022

Innhold

Innledning	3
Om barnehagen	3
Formål og innhold	4
Omsorg.....	4
Lek	4
Læring	4
Danning	5
Vennskap og fellesskap.....	5
Mangfold og gjensidig respekt.....	6
Medvirkning	6
Foreldresamarbeid	7
Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte	7
Tilvenning.....	8
Overgang barnehage-skole.....	8
Eksternt samarbeid.....	8
Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	9
Digital praksis	9
Progresjonsplan for fagområdene.....	10
Kommunale satsingsområder:	15
Språk og musikk.....	15
Helsefremmende oppvekst – HOPP	16
Planleggingsdager	19

Innledning

Barnehagens samfunnsmandat er, i nært samarbeid og forståelse med barnas hjem, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning.

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarn og barnegruppa.

Barnehagens arbeidsmåter skal bidra til å realisere rammeplanen.

Barneperspektivet skal være bærende i det daglige arbeidet og ved valg og gjennomføringer av tema og prosjekter.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Årsplanen vår skal vise hvordan barnehagen jobber for å innfri kravene for innhold og oppgaver fastsatt i Lov om barnehage og rammeplan for barnehagene.

Årsplanen skal også vise hvordan barnehagen følger opp felles målsettinger i kommunale satsingsområder:

- Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.
- Barna skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring og gjennom bruk av naturen i lek og uteliv hele året.
- Barnehagen skal ha fokus på det psykososiale barnehagemiljøet

Om barnehagen

Senja kommunes barnehager er delt inn i to distrikt, distrikt fastland/Senja-Sør og Senja-Nord. Silsand barnehage er en to avdelings barnehage med 36 plasser for barn i alderen 1 – 6 år og tilhører distrikt Senja-Nord.

Avdelingene heter Karius og Baktus. Barnehagen har to pedagogiske ledere, en barnehagelærer, tre fagarbeidere og en styrer. I tillegg vil antall ansatte variere ut fra behov for spesialpedagogiske ressurser. Vi har gjennom flere år hatt lærling i barne - og ungdomsarbeiderfag. Vi tar imot en ny lærlingekandidat i begynnelsen av barnehageåret. Vi tar også imot skoleelever og barnehagelærerstudenter i praksis.

Barnehagen ligger i Hallveien 37, rett ovenfor Silsand barneskole. Vi ligger midt i hjertet av Silsand rett opp av brua ved inngangen til eventyrøya Senja. Vi har Silsandhallen, Storvannet, lysløype, fjæra og masse fin natur lett tilgjengelig. Barnehagen ligger godt skjermet for all trafikk og vi har et stort og fint uteområde med mange muligheter for allsidig aktivitet, både sommer og vinter.

For de minste barna er omsorg knyttet til dagliglivet en viktig del av arbeidet og trivselen. Det pedagogiske arbeidet blir i starten mye knyttet til daglige rutiner. Etter hvert som barna blir trygge i barnehagen vil nærområdene bli mer brukt.

Barna får all mat og drikke som de trenger i løpet av dagen. Vi tilbyr to til tre sunne måltider som består av brød, melk, vann, variert pålegg, grønnsaker og frukt. Vi er opptatt av at måltidene skal være en arena for samhandling og vi er opptatt av god atmosfære og ro til å spise.

Barnehagen organiserer det pedagogiske arbeidet i mindre grupper, ut fra alder og modning, relasjoner, forutsetninger og behov, tema og aktiviteter.

Formål og innhold

Omsorg

Personalet skal:

- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet.
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre.
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse.
- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi skal møte alle barn med et smil og en hilsen når de kommer om morgenen.
- Vi skal ha et tilgjengelig fang til de som har behov for det.
- Vi skal anerkjenne barnas følelser og ta de på alvor i hverdagen.
- Vi gjennomfører hvilestund for alle barn som ikke sover.
- Vi bruker «Hjerteprogrammet» som tema i 4-årsklubben og vi bruker elementer fra opplegget i hele barnegruppa. Dette er et strukturert og systematisk arbeid med sosial kompetanse som tema.
- Vi har fokus rettet mot et tett foreldresamarbeid som et grunnlag for å møte barnas behov for omsorg og lære hvert barn godt å kjenne.
- Avdelingene deles inn i mindre grupper deler av dagen. Hver gruppe har en fast voksen som har primæransvar. Dette gir tettere oppfølging og nærhet til den enkelte.

Lek

Leken skal ha en fremtredende plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Personalet skal:

- inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne
- fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare glede i lek.
- være bevisst på egen rolle og deltakelse i barnas lek.
- ta initiativ til lek og bidra aktivt til at alle barn får delta/deltar i leken
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek, og legge til rette for utvikling av leketemaer.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi retter fokus mot lekens egenverdi og setter av tid til frilek i dagsrytmen.
- Vi etablerer lekegrupper, både avdelingsvis og på tvers, med voksenstøtte.
- Vi er bevisste på å skape ulike lekemiljø som inspirerer og motiverer til lek.
- Vi ommøblerer og skifter ut leker med jevne mellomrom.
- Vi jobber aktivt med å fange opp barn som har vansker med å komme inn i lek. Dette tas jevnlig opp i refleksjon på avdelingsmøter og personalmøter.
- De voksne har en aktiv og tilstedeværende rolle i leken.

Læring

Personalet skal:

- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.

- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi tar barnas undring og spørsmål på alvor og videreutvikler kunnskap i hverdagen.
- Vi har temaarbeid hvor barna får fordype seg og ta del i å utforme læringsprosessen.
- Vi har fokus mot bruk av utstyr og materiell som fremmer nysgjerrighet, utforskning og læring. Vi tar også dette med på turer ut av barnehagen.
- Vi tilrettelegger for læring tilpasset ulike nivå og forutsetninger.
- Vi gjennomfører ulike prosjekt i løpet av året.

Danning

Personalet skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barns identitetsutvikling og positive selvforståelse.
- bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Personalet skal bruke «jeg vet» og «snakke sammen» for å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi veileder barna i å hilse på hverandre og svare på en imøtekommende og hyggelig måte.
- Vi bruker måltidene som arena for å øve på gode bordmanerer, vente på tur, huske å takke og be om ting på en hyggelig måte.
- Barna får lede samlinger hvor de får opptre for hverandre, alene eller i grupper.
- Vi har fokus rettet mot å lære barna og lytte til og å respektere hverandre, uavhengig av ulikheter.
- Vi legger til rette for samlinger om kropp og kroppsregler gjennom hele året.
- Barnehagen retter fokus mot å jobbe aktivt med forebygging av mobbing.

Vennskap og fellesskap

Personalet skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner.
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi observerer og veileder barna i lek for å utvikle gode samspillsferdigheter.
- Vi legger til rette for at barna skal kunne danne vennskap på tvers av avdelinger, kjønn og alder.
- Vi har temaarbeid i mindre grupper.
- Vi gir barna mulighet til lek på tvers av avdelingene.
- Vi bruker skoggruppemetoden for å skape et godt samhold i førskolegruppa.

- Vi besøker andre barnehager og skolen i nærområdet med hensikt å bli kjent og knytte vennskap.
- Vi retter fokus mot å skape tilhørighet til sin avdeling og vår barnehage som helhet.
- Vi tilrettelegger for felles opplevelser og aktiviteter som skaper samhold og tilhørighet.

Mangfold og gjensidig respekt

Personalet skal:

- fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.
- synliggjøre variasjon i verdier, religion, livssyn og mangfold i familieformer.
- bruke mangfold som ressurs i barnehagen
- støtte, styrke og følge opp barna utfra deres kulturelle og individuelle bakgrunn.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi synliggjør de nasjonalitetene og språkene vi har representert i barnegruppa.
- Vi deltar hvert år i Forut-aksjonen. Her får barna kjennskap til barn i andre land, som Forut gir bistand til.
- Vi har temauker knyttet til de ulike landene og språkene som er representert i barnehagen.
- Vi bruker foreldrene som ressurser.
- Vi bruker mangfold som grunnlag for undring og nysgjerrighet.
- Vi har grunnleggende fokus på å synliggjøre at alle barn er like mye verdt og alle barn skal bli sett og hørt.

Medvirkning

Personalet skal:

- legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnets alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.
- skal legge til rette for at barna jevnlig får delta i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har oppstartsamtale for alle barn som begynner i barnehagen. Her får vi viktig informasjon om barnets behov og interesser.
- Vi har fokus på viktigheten av et godt foreldresamarbeid og utveksling av informasjon mellom barnehage og hjem.
- Personalet skal være lyttende og møte barnas initiativ og interesse i her- og nåsituasjoner.
- Personalet skal være bevisst på å utvikle barnas initiativ ved å tilføre ny kunnskap og nye aktiviteter.
- Vi legger til rette for perioder i løpet av året der barnestyrt aktiviteter skal ha hovedfokus.
- Vi bruker barnesamtaler som utgangspunkt for planlegging og vurdering av aktiviteter i de barnestyrt periodene.
- Vi tar utgangspunkt i barns initiativ og interesser når vi legger til rette for temaarbeid.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med barnas hjem.

- Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning
- Samarbeidet mellom barnehagen og foreldre/foresatte skal alltid ha barnets beste som mål
- Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, gruppenivå, gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg.
- Foreldrerådet:
Skal fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet består av foreldre til alle barna i barnehagen.
- Samarbeidsutvalget (SU):
Skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. SU består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og SU.

Våre tiltak for å arbeide mot målene:

- Vi verdsetter den daglige kommunikasjonen i bringe- og hentesituasjonen.
- Vi publiserer hendelser og aktiviteter fra barnehagedagen i barnehageappen.
- Vi har to foreldresamtaler pr. år der vi utveksler informasjon om barnets utvikling og behov.
- Vi bruker tolk ved behov for å sikre felles og god forståelse.
- Vi har to foreldremøter pr år hvor det legges opp til både felles og avdelingsvis opplegg. I tillegg har vi et eget foreldremøte for nye foreldre, til barn som skal begynne neste barnehageår.
- Barnehagen har et samarbeidsutvalg bestående av representanter fra foreldregruppa og personalgruppa.
- Barnehagen har fokus rettet mot et tett samarbeid og det skal være lav terskel for å kontakte hverandre ved behov.

Tilrettelegging for barn som trenger ekstra hjelp og støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmenpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger.

Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i barnegruppen og i det allmenpedagogiske tilbudet.

Tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Før nye barn begynner i barnehagen har vi et foreldremøte med tema tilknytning og informasjon i forhold til det å starte i barnehagen.
- Vi avtaler besøksdager der de nye barna og foreldrene får komme på besøk og se barnehagen, avdelingen og hilse på de ansatte.
- Barnet får en fast tilknytningsperson ved oppstart, som har hovedansvaret for barnet i tilvenningstiden.

I løpet av de første dagene gjennomføres det en oppstartsamtale der det utveksles informasjon om barnet.

Overgang barnehage-skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Senja kommune har utarbeidet en plan for overgang barnehage – skole.
- Det er også utarbeidet et års-hjul med oversikt over hvordan samarbeidet mellom barnehagen og skolen skal være det siste året barnet går i barnehagen. Dette får foreldrene utdelt.
- Alle barn får delta i førskoleklubb det siste året de går i barnehagen. Her jobbes det spesielt med skoleforberedende aktiviteter.
- Vi går på planlagte og spontane turer til skole og barnehager i nærområdet. På den måten får barna kjennskap til uteområdet og de får møte andre barn som de skal begynne på skolen sammen med.
- I samarbeid med foreldrene sender vi informasjon om barna til skolen.
- Vi gjennomfører samarbeidsmøter med skolen våren før barna begynner, på høsten og etter at barna har gått på skolen noen uker.

Eksternt samarbeid

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon. Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Nære samarbeidspartnere for å innfri dette er:

- Helsestasjon
- Barnevern
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste, PPT
- BUP
- Barnehabiliteringen UNN
- Statped

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

- Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Vurderingsarbeidet skal sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
- Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Vi bruker Udir sine ståstedsanalyser samt medarbeiderundersøkelsen 10-faktor.
- Dokumentasjon av personalets arbeid skal synliggjøre hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.
- Et etisk perspektiv skal ligge til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi gjennomfører ukentlige avdelingsmøter, ledermøter og månedlige pedagogiske arbeidsmøter for hele personalgruppa.
- Vi publiserer informasjon om aktiviteter og pedagogisk arbeid i barnehageappen.
- Vi sender ut månedsplaner, med oversikt over barnehagens aktiviteter og innhold, til foreldrene.
- Vi evaluerer systematisk alle fellesaktiviteter og temaarbeid ved bruk av GLL-metoden.
- Vi verdsetter den daglige kontakten med foreldrene og utveksler informasjon om enkeltbarn i hente - og bringesituasjonen.
- Styrer sender ut informasjon jevnlig via e-post eller via barnehageappen.
- Barnas aktiviteter og opplevelser dokumenteres gjennom bilder og info-skriv. Hvert barn får en avslutningsbok når de slutter i barnehagen.
- For barn med særskilte rettigheter utarbeides det en IUP (individuell opplæringsplan) med mål og tiltak. Det gjennomføres også to ansvarsgruppemøter pr år og det skrives årsrapport som dokumenterer progresjon og barnets videre behov.

Digital praksis

Personalet skal

- legge til rette for at barna utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- delta i barnas mediebruk
- utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barna får kjennskap til digitale verktøy som for eksempel ipad og smarttelefon.
- Disse verktøyene brukes i språkstimuleringsarbeid og for å innhente informasjon som kan fremme nysgjerrighet og læring.
- Barna skal selv få utforske, lære, leke og skape noe ved bruk av digitale verktøy.
- Vi dokumenterer og synliggjør det pedagogiske arbeidet ved å vise bilder fra hverdagen på digital fotoramme i garderobene.
- Vi bruker Bee-Bot for å gi de største barna kjennskap og erfaring med enkel programmering og koding.

Progresjonsplan for fagområdene

Mål: Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter (barnehageloven §2 Barnehagens innhold).

Tiltaksplan:

Kommunikasjon, språk og tekst.

Mål: Barn som bruker språket aktivt i samhandling med andre.

1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Personalet skal være språkbevisste og sette ord på handlinger og følelser i samspill med barna. Personalet skal ta vare på barns initiativ og tolke barns kroppsspråk. Personalet skal bruke alderstilpassende bøker, sanger, rim og regler. Personalet skal formidle fortellinger ved hjelp av konkrete og enkel dramatisering. Personalet skal være aktive i lek med barna. Personalet skal sørge for at språkmateriale er lett tilgjengelig.	Barna skal oppmuntres til å sette ord på handlinger, opplevelser og følelser. Barna skal møte aktivt lyttende personalet. Personalet skal bruke alderstilpassede bøker, sanger, rim og regler. Barn skal øve seg på turtaking i lek og i samtale med andre. Personalet skal legge til rette for å delta i rollelek, regellek, konstruksjonslek og lære barn viktige lekeferdigheter.	Barna skal øve seg på å skape egne tekster, fortellinger og fortelle i gruppe. Barna skal øve seg på aktiviteter som fremmer konsentrasjon og evne til turtaking. Barna skal øve seg på å bruke språket til å forhandle og løse konflikter. Personalet skal være gode språklige rollemodeller. Personalet skal legge til rette for barns rollelek, regelleker og lek med bokstaver og tall.
- Vi bruker tegn til tale som støtte i samlingsstunder. - Alle barn har sitt eget navnetegn. - Vi innfører elementer fra ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon) med bruk av bildestøtte i hverdagssituasjoner. - Vi har planlagte lesegrupper der alle barna er inkludert. - Vi synliggjør de ulike språkene vi har representert i barnegruppen og lærer noen ord på flerspråklige barns morsmål. - Vi bruker konkrete fra snakkepakken og diverse annet materiell - Vi bruker Trampolineboka (aktivitetshefte) for førskolebarna		

Kropp, bevegelse og helse.

Mål: Aktive barn med positiv selvoppfatning		
1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Barn skal få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Personalet skal legge til rette for utvikling av grunnleggende bevegelser. Personalet skal legge til rette for allsidige aktiviteter og opplevelser. Barna skal utvikle et positivt forhold til mat, måltider og hygiene. Barna skal få erfaringer med å være ute i forskjellig vær og på ulikt underlag.	Barna skal oppleve mestringsglede ved å bruke kroppen i ulike aktiviteter ute og inne. Barna skal øve på selvstendighet ved påkledning, måltider og toalettbesøk. Personalet skal legge til rette for fin- og grovmotoriske aktiviteter. Barna skal få begynnende bevissthet om sunt kosthold og god hygiene. Personalet skal delta aktivt sammen med barna ute og inne. Barna får lære om kroppen og viktige kroppsregler.	Barna skal utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp, og for at vi er forskjellige. Barna skal øke sin selvstendighet ved påkledning, måltider og toalettbesøk. Barna skal videreutvikle fin- og grovmotoriske aktiviteter. Barna skal få økt bevissthet om sunt kosthold og god hygiene. Personalet skal være gode veiledere i barnas selvstendighetsutvikling. Barna får utvidet kunnskap om kroppen og viktige kroppsregler. De skal lære å sette grenser for sin egen kropp, samt respektere andres grenser.
- Alle barna skal ha en hvilestund i løpet av dagen, tilpasset sine egne behov. - Alle barna skal få turer i nærmiljøet tilpasset sitt nivå. - Alle barna skal ha utetid tilpasset alder og behov. - Alle barna skal få tid og støtte til å øve seg på selvstendighet i ulike settinger. - 4-5 åringene på hver avdeling bruker gymsalen i Silsandhallen en time hver uke. - Ut fra alder og modning legges det opp til samlinger (gjennom hele barnehageåret) som forebygger vold og overgrep.		

Natur, miljø og teknikk

Mål: Barna skal få oppleve glede ved å være ute i naturen og tilegne seg forståelse for bærekraftig utvikling og samspill i naturen.		
1 – 2 åringene	3 – 4 åringene	5 – 6 åringene
Barna skal oppleve glede ved å være ute i all slags vær sammen med ett engasjert personale.	Barna skal få økt erfaringer med å være ute i forskjellig vær til alle årstider.	Barna skal få oppleve lengre turer i nærmiljøet.

Barna skal få ulike sanseopplevelser i naturen. Barna skal få kjennskap til dyr og vekster i nærmiljøet. Personalet skal stimulere barnas naturlige nysgjerrighet.	Personalet skal legge til rette for at barna får undre seg over og eksperimentere med fenomener i naturen. Barna skal utvikle kjennskap til dyr, også dyr fra andre land. Personalet skal gi barna begynnende erfaring med miljøvern og samspill i naturen. Personalet skal gi barna begynnende erfaring med digitale verktøy.	Barna skal få utvidet kjennskap til fenomener i naturen. Personalet skal gi barna utvidet kunnskap om naturens betydning i forhold til matproduksjon. Personalet skal gi barna utvidet kunnskap om gjenvinning og miljøvern. Barna skal få utvidet erfaring med teknologi og digitale verktøy.
- Vi har ulike prosjekter knyttet til tema i løpet av året. - Vi går på turer og bruker de ressursene nærmiljøet har å by på. - Vi bruker verktøy som forstørrelsesglass og mikroskop for å utforske naturen. - Vi sår, planter og høster. - Vi plukker opp søppel som ligger i naturen. - Vi sorterer papp, papir og melkepakker og panter tomflasker.		

Kunst, kultur og kreativitet

Mål: Barna skal få mulighet til å oppleve kunst og kultur og selv få uttrykke seg estetisk		
1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Personalet skal legge til rette for at barna får ulike sanseopplevelser. Personalet skal legge til rette for kreativ utfoldelse med ulike materialer. Barna skal få ulike sang- og musikkopplevelser.	Personalet skal legge til rette for drama, lek og dans. Barna skal ta i bruk ulike formingsteknikker- ute og inne. Barna skal få erfaring med ulike musikkinstrument. Barna skal få kjennskap til ulike kulturtradisjoner. Barna skal få erfaring med sang, musikk og dramaaktiviteter.	Personalet skal legge til rette for at barna kan ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede. Barna skal videreutvikle tillærte formingsteknikker og ta disse i bruk på en selvstendig måte, ute og inne. Barna skal være aktivt deltakende i sang, musikk og dramaaktiviteter. Barna skal få mer kunnskap om ulike kulturtradisjoner.

- Vi synliggjør barnas kunst og kreativitet fortløpende gjennom barnehageåret.
- Vi framfører sang, dans og musiske elementer for foreldrene på ulike sammenkomster i løpet av året.
- Barna får ta del i temaarbeid der vi bruker dramatisering. De får være publikum og de får delta i fremføringen, etter alder og forutsetninger.
- Vi legger til rette for spontane formingsaktiviteter.

Etikk, religion og filosofi

Mål: Barna skal utvikle respekt, toleranse og interesse for hverandres bakgrunn og tilhørighet

1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Barna skal oppleve å bli møtt med respekt, forståelse og toleranse. Barna skal øve på å være god med hverandre. Barna skal få erfaring med tradisjoner og høytider som markeres i barnehagen.	Barna skal øve på å vise respekt, forståelse og toleranse for hverandre. Personalet skal veilede barna til å løse konflikter. Personalet skal være åpen for barns tanker og undringer. Personalet skal gi barna økt kunnskap om tradisjoner og høytider som markeres i barnehagen.	Barna skal videreutvikle forståelsen for at samfunnet er mangfoldig og at mennesker er forskjellige. Barna lærer om likeverd og toleranse for ulikheter. Barna viser større selvstendighet i konflikthåndtering. Personalet gir barna rom for tanker, undringer og refleksjoner. Personalet gir barna utvidet kunnskap om tradisjoner og høytider som markeres i barnehagen.
- 4 – 5 åringene deltar på julespill og påskefortelling i regi av kirka. - Vi synliggjør de ulike nasjonalitetene representert i barnegruppa. - Vi deltar på Forut-prosjektet.		

Nærmiljø og samfunn

Mål: Barn skal oppleve seg selv som del av nærmiljø og samfunnet

1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Barnet skal bli kjent med barnehagen som sitt første møte med samfunnet.	Barna skal få kjennskap til lokalmiljøet.	Barna skal få kunnskap om og erfaringer med lokale forhold/historie og seg selv som en del av samfunnet.

Barna skal føle tilhørighet til gruppen. Personalet skal arbeide for at alle barn er like verdifulle og viktige i fellesskapet. Personalet skal gi barna like mye oppmerksomhet og sørge for at begge kjønn får like utfordringer.	Barna skal gjennom erfaringer få forståelse for seg selv som en del av en gruppe. Personalet skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner, kulturer og levesett. Personalet skal sørge for at barn får en begynnende forståelse for kulturelle likheter og forskjeller og arbeider for et inkluderende miljø som motarbeider mobbing og rasisme.	Barna skal få forståelse for hvordan de selv påvirker fellesskapet og erfare at egne handlinger kan påvirke andre. Barna skal få kunnskap om barns rettigheter og demokratiske prinsipper. Personalet skal sørge for at barn får utvidet forståelse for kulturelle likheter og forskjeller og arbeider for et inkluderende miljø som motarbeider mobbing og rasisme. Personalet skal bruke litteratur og medienes muligheter for å utvide barnas erfaringer og læring.
- Vi besøker skolen og barnehager i nærmiljøet. - Vi besøker biblioteket og barnemuseet gruppevis. - Vi reiser med buss når vi skal til Finnsnes. - Vi går nissemarsj i desember og bidrar med sang på den lokale butikken. - Vi får besøk av brannbil under brannvernuka. - Vi bruker fjæra og skogen aktivt gjennom året - Vi synliggjør et inkluderende barnehagemiljø på avdelingene		

Antall, rom og form.

Mål: Utvikle barns matematiske kompetanse gjennom lek og hverdagsaktivitet		
1 – 2 åringer	3 – 4 åringer	5 – 6 åringer
Barna skal gjennom sine sanser få erfaringer med antall, rom og form som i lek med f. eks duplo, puslespill og puttekasser. Barna skal gjennom hverdagsrutiner bli kjent med ulike begreper som stor/liten, hard/myk etc. Personalet skal aktivt bruke benevnelse av matematiske begreper i samspill med de små.	Barna skal få kjennskap til ulike matematiske begreper som størrelser, tall, rekkefølge og former f. eks i lek og spill. Barna skal få erfaring med å leke med tall og former. Personalet skal være bevisst egen begrepsbruk om matematiske fenomener. Personalet skal bevisst bruke begreper som telling, mengde og sortering.	Barna skal ha kjennskap til tallrekken fra 1-10. Barna skal delta i aktiviteter der de får erfaringer med å bruke matematiske begreper ved hjelp av vekt, klokke, digitale verktøy ect. Personalet skal sørge for at barna har tilgang til og tar i bruk materiale som gir erfaring med klassifisering, sortering og sammenlikning. Personalet skal legge til rette for lek både ute og inne

Personalet skal aktivt stimulere barna i lek, som finger-regler, telle, sortere, puttekasser etc.		der barna får erfaringer med ulike begreper som mål, mengde, avstander, tid og rom.
- Personalet bruker matematiske begreper systematisk knyttet til situasjoner i hverdagen. - Vi bruker mattekassen som et verktøy i det pedagogiske arbeidet. - Vi har aktiviteter knyttet til realfag i løpet av året. - Vi har matematiske leker og utstyr lett tilgjengelig for barna.		

Kommunale satsingsområder:

Språk og musikk

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barnet får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Ved å ha fokus på kommunikasjon gjennom musikk kan barna lettere lære språk, kommunikasjon og føle tilhørighet til andre barn. I sang og musikklek kan alle delta selv om de ikke har så gode språkferdigheter. Personalet ønsker inspirasjon til hvordan de kan gjennomføre musikkstunder og legge til rette for gode språkmiljøer og musikkglede i hverdagen.

Bakgrunn for arbeidet
• Barnehageloven og Rammeplanen.   • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.   • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
• Barna skal kunne uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.   • Barna skal kunne bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.   • Barna skal videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd.   • Barna skal møte et mangfold av sanger, eventyr, fortellinger, rim og regler.   • Barna skal oppleve glede og spenning ved høytlesing, sang og samtale.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
• Personalet skal være bevist på eget språkbruk, framstå som gode språkmodeller, snakker tydelig og vise nysgjerrighet for det barna kommer med.   • Personalet skal ommøblere rom med jevne mellomrom og gi ny inspirasjon til lek og samspill.   • Vi prioriterer lesestunder/fortellerstunder i hverdagen.   • Barna skal få kjennskap til instrumenter, lyd og rytme i små grupper.   • Vi bruker materiell som språkkoffert, språklek, snakkepakken, begrepskort og konkreter for å øke barnas språklige ferdigheter.   • Vi bruker sang og musikk som elementer i samlingsstunder og temaarbeid.   • Vi bruker rim og regler i daglige aktiviteter og samlinger.   • Bøker plasseres lett tilgjengelige slik at barna selv kan hente.   • Vi bruker rytmeinstrumenter i bursdagsfeiring og andre samlinger.

• I løpet av barnehageåret gjennomfører personalet hver sine mikroprosjekt med sang, dans og musikk som tema.   • Vi er bevisst å ha et lyst toneleie når vi synger for barn.   • De som har vært på ukulelekurs bruker ukulele aktivt sammen med barna.   • Vi tar i bruk ASK – alternativt supplerende kommunikasjon = bildestøtte.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
• Vi bruker observasjon som grunnlag for vurdering og dokumentasjon.   • Vi publiserer informasjon og bilder fra aktiviteter i barnehage-appen.   • Vurdering og evaluering av språkarbeidet og arbeidsmåtene gjennom refleksjon og drøftinger på pedagogiske arbeidsmøter og avdelingsmøter.   • Vi gjennomfører årlige ståstedsanalyser der tiltakene våre innen de kommunale satsingsområdene evalueres.   • Vi evaluerer aktiviteter ved bruk av GLL-skjema
Kompetanseutvikling
• Vi deltar på kompetanseheving gjennom Rekomp.   • Vi deltar i nettverk på tvers av barnehagene   • Vi deltar på felles kurs   • Etter å ha vært på kurs deler vi kunnskap med hverandre

Helsefremmende oppvekst – HOPP

Helsefremmende Oppvekst - HOPP skal være et tverrfaglig kommunalt samarbeid som skal legge til rette for sunn livsstil for barn og unge i barnehager og skole. Vi skal jobbe for et bevist forhold til helse, kosthold og aktivitet.

Prosjektet skal bidra til økt trivsel og forebygging av livsstilssykdommer og inaktivitet.

HOPP består av tre elementer:

- Fokus på sunt og godt kosthold
- Fokus på fysisk aktivitet
- Kompetanseheving blant de ansatte

Senja kommunes barnehager skal gjennom HOPP gi barna det beste grunnlaget for å lykkes og ha det bra. Visjonen er at HOPP skal gjennomsyre hele lokalsamfunnet til å bli mere aktive, spise sunnere, forebygge helseproblemer og skape bedre trivsel.

Alle anbefalinger innenfor kosthold og fysisk aktivitet følger helsedirektoratets retningslinjer

2.1 Kost og ernæring

Bakgrunn for arbeidet
• Barnehageloven og Rammeplanen.   • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.   • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
• Barnehagen skal legge til rette for minst tre faste måltider om dagen.   • Mat og måltider bør være varierte og i tråd med Helsedirektoratets kostholdsråd.

• Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
• Barn som ikke har spist frokost hjemme får tilbud om å spise frokost i barnehagen før kl. 08.30.   • Vi serverer frukt og grønnsaker daglig   • Vi følger kommunale innkjøpslister for mat   • Vi har en ansatt som har hovedansvar for å sikre at kommunale retningslinjer følges.   • Alle barna har egen kopp merket med navn og har tilgang på vann som tørstedrikk gjennom dagen.   • Barnehagen serverer sunne alternativer som barna selv kan få velge til bursdagsfeiring. Smoothie, fruktsalat eller grønnsaker med dipp.   • Vi tilbyr havregrøt en dag i uka og egg en gang i uka.   • Vi har fiske- og grønnsaksbuffet en gang i måneden.   • Barna spiser måltidene i mindre grupper for å fremme mat- og måltidsglede.   • Barna får selv delta aktivt i måltidene og de får være med å tilberede mat i temaaktiviteter.   • Når vi lager varm mat lager vi buffet, slik at det motiverer til at barna selv kan forsyne seg og smake på ulike ting.   • Vi har fokus på god håndhygiene i forbindelse med matlaging og måltid.   • Vi tar hensyn til barn som har særlige behov knyttet til mat og måltider.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
• Vi evaluerer på avdelingsmøter og pedagogiske arbeidsmøter   • I etterkant av fastlagte aktiviteter evaluerer vi ved bruk av GLL-skjema og bruker dette som grunnlag for vurdering og videre planlegging.   • Vi dokumenterer aktiviteter og hendelser i barnehage-appen.
Kompetanseutvikling
• Vi deltar på nettverksmøter hvor vi deler ideer og innspill på tvers av barnehagene.   • Vi holder oss oppdatert på retningslinjer   • Vi deltar på kurs i regi av kommunal satsning.

2.2 Barns psykiske helse

Bakgrunn for arbeidet
• Barnehageloven og Rammeplanen.   • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.   • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
• Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring, følelse av egenverd, stoppe og forebygge krenkelser og mobbing.   • Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.   • Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.   • Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.   • Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.   • Personalet skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle får noen å leke med.

• Personalet skal legge vekt på den positive adferden hos barna og forsterke den, samt tilegne barna gode strategier for konfliktløsning.   • Vi har fokus på den gode samtalen med barna i hverdagen og tilrettelegger for tid i barnehagens dagsrytme.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
• Barnehagen har utarbeidet tiltaksplan for håndtering av krenkelser og mobbing i barnehagen.   • Alle i personalgruppa er gjort kjent med deres ansvar for å stoppe og forebygge mobbing og krenkelser.   • Avdelingene deles inn i mindre grupper med fokus på relasjonsbygging.   • Vennskap og relasjoner skal ligge til grunn for gruppedelingen.   • Alle barna skal ha trygge og stabile voksenkontakter gjennom hele barnehageåret.   • Vi bruker «Jeg vet» og «Snakke sammen» som verktøy i direkte temaarbeid med barn og som kompetanseheving for de ansatte.   • Drøftinger rundt enkelt barn og barnegruppa som helhet tas jevnlig i barnehagens ulike møtefora.   • Vi verdsetter og legger til rette for et tett samarbeid med foreldrene.   • Avdelingene tilrettelegger for hvilestund for alle barna, ut fra alder og behov.   • Det tilrettelegges for samarbeid på tvers av avdelingene, både når det gjelder aktiviteter og lekegrupper og når det gjelder erfaringsutveksling og drøftinger.   • Personalet skal være aktivt deltakende i aktiviteter og lek både ute og inne.   • Personalet skal bruke observasjoner som metode for å kartlegge barns psykososiale barnehagemiljø.   • Vi bruker hjerteprogrammet systematisk i arbeid med 4 åringene i barnehagen.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
• Det skrives referat fra drøftinger og det fastsettes relevante tiltak   • Kontinuerlig vurderinger skjer på avdelingsmøter og pedagogiske arbeidsmøter.   • Vi bruker «Alle med» som kartleggingsverktøy i forkant av foreldresamtaler.
Kompetanseutvikling
• Vi har gjennomført kurs i «Jeg vet» og «Snakke sammen»   • Vi deltar på felles nettverk og kompetansedeling på tvers av barnehagene   • Vi tar opp ulike tema på pedagogiske arbeidsmøter

2.3 Fysisk aktivitet

Bakgrunn for arbeidet
• Barnehageloven og Rammeplanen.   • Overordnet målsetting for alle kommunale barnehager.   • Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen
Mål fra Rammeplanen
• Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.
Våre tiltak for å oppnå dette i år
• Gjennom barnehagens organisering og dagsrytme legges det til rette for utetid for alle barna tilpasset alder og modning   • Vi gjennomfører turdager ukentlig, tilpasset alder og modning.   • Vi bruker gymsalen i Silsandhallen som en ressurs   • Det tilrettelegges for fysisk aktivitet daglig for alle barn.

• Personalet skal være observerende og aktive i utetiden, og sette i gang lek ved behov.   • Barnehagen har utarbeidet en idebank for aktiviteter /leker som kan gjennomføres ute. Denne henger synlig og tilgjengelig for alle.   • Vi tilrettelegger for at barna kan gå på ski i vinterhalvåret og vi tilpasser dette etter alder og modning.
Hvordan dokumentere og vurdere arbeidet
• Vi bruker observasjon som grunnlag for vurdering og dokumentasjon.   • Vi gjennomfører barnesamtaler (barns medvirkning og medbestemmelse).   • Vi viser bilder fra hverdagen her i barnehagen på digital fotoramme, samt benytter annen billedokumentasjon i barnehageappen.   • Vi gjennomfører årlige ståstedsanalyser der tiltakene våre innen de to kommunale satsingsområdene evalueres
Kompetanseutvikling
• Vi deltar på nettverk og kurs når vi får tilbud om dette.   • Vi bruker digitale plattformer som idebank

Planleggingsdager

Barnehagene har fem planleggingsdager i løpet av barnehageåret. På disse dagene er barnehagen stengt for barna.

For barnehageåret 2022 – 2023 er planleggingsdagene fastsatt til:

- 15 august
- 14 oktober
- 2 januar
- 19 mai
- Juni – ikke fastsatt dato